

Nr 89.

Ankom till riksdagens kansli den 28 juli 1914 kl. 6 e. m.

Utlåtande, angående driftkostnaderna för statens produktiva fonder i vad angår jordbruksärenden.

(1:a avd.)

I anledning av de till jordbruksutskottet hänvisade framställningar, som angå driftkostnader för statens produktiva fonder, får utskottet avgiva följande yttrande och förslag.

Statens affärsverksamhet.

Statens domäner.

1:o) I en till riksdagen den 14 maj 1914 avlåten proposition, nr 54, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att *dels* i den för skogsstaten gällande stat uppföra ytterligare fem jägmästarebefattningar med de i statsrådsprotokollet över jordbruksärenden den 14 januari 1914 angivna avlöningsförmåner och i sammanhang därmed nedsätta de i samma stat uppförda respenningsarna till en var av jägmästarna i norra och västra Hälsinglands revir samt nuvarande Österdalarnas, framdeles Älvdalens västra revir, nu 800 kronor, med 100 kronor eller till 700 kronor;

Driftkostnader under år 1915 för statens domäner.

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 10 saml. 33 häft. (Nr 89.) 1

dels höja ej mindre de i nämnda stat uppförda respennningarna till överjägmästaren i södra distriktet, nu 800 kronor, med 200 kronor till 1,000 kronor än även tjänstgöringspenningarna till jägmästaren i Kopparbergs revir med 200 kronor eller från 2,000 kronor till 2,200 kronor;

dels besluta, att de pensioner, som med tillämpning av gällande lag angående civila tjänst innehavares rätt till pension efter 1912 års början beviljats eller komma att beviljas domänförvaltningens personal, skola från och med år 1915, på sätt i sistnämnda statsrådsprotokoll finnes närmare angivet, utgå från statens domäners fond;

dels ock, med godkännande av i samma statsrådsprotokoll gjorda beräkningar, såsom driftkostnader under år 1915 för statens domäner *förslagsvis* uppföra ett belopp av 8,000,100 kronor, att utgå av domänfondens avkastning.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet vid en till förra riksdagen innevarande år i ämnet avlåten proposition, nr 45, av samma lydelse som den nu förevarande, vilken icke hann behandlas av riksdagen före dennas upplösning.

Såsom driftkostnader under år 1914 för statens domäner har nästlidna års riksdag *förslagsvis* uppfört ett belopp av 6,457,000 kronor att utgå från domänfondens avkastning.

Till grund för detta beslut lades följande beräkningar rörande driftkostnaderna under sistberörda år, nämligen

I Kostnader för domänstyrelsen:

avlöningsstat för styrelsen ... kronor	162,200: —	
ålderstillägg åt styrelsens personal	»	11,000: —
anställande av extra amanuens hos styrelsen och för renskrivning m. m.	»	6,000: —
domänstyrelsens expenser ...	»	18,000: —
rese- och traktamentsersättning åt styrelsens personal	»	6,000: —
tryckning av styrelsens årsberättelse	»	2,500: —
		<u>205,700: —</u> kronor

II. Kostnader för statens skogsdomäner:

skogsstatens ordinarie personal	kronor	1,199,000: —	
ålderstillägg åt skogsstatens personal	»	114,000: —	
egentliga förvaltningskostnader, därav minst 150,000 kronor till avdikningar å kronans skogar i de norrländska länen och i Kopparbergs län	»	<u>4,797,500: —</u>	kronor 6,110,500: —

III. Kostnader för statens jordbruksdomäner:

avlöning åt domänintendenter	kronor	35,500: —	
reskostnader vid domänförvaltningen	»	45,000: —	
övriga med förvaltningen av jordbruksdomänerna förenade kostnader	»	<u>60,300: —</u>	» 140,800: —
			<u>Summa kronor 6,457,000: —</u>

Enligt Kungl. Maj:ts i nu förevarande proposition gjorda framställningar skulle driftkostnaderna för förvaltningen av statens domäner under år 1915 komma att beräknas på följande sätt:

I. Kostnader för domänstyrelsen:

avlöningsstat för styrelsen	kronor	162,200: —	
ålderstillägg åt styrelsens personal	»	11,000: —	
pensionering av styrelsens personal	»	2,000: —	
anställande av extra amanuenser och biträden hos styrelsen samt renskrivning m. m.	»	12,000: —	
domänstyrelsens expenser	»	18,000: —	
rese- och traktamentsersättning åt styrelsens personal	»	6,000: —	
tryckning av styrelsens årsberättelse	»	<u>5,000: —</u>	kronor 216,200: —.

II. Kostnader för statens skogsdomäner:

skogsstatens ordinarie personal	kronor	1,224,400: —	
ålderstillägg åt skogsstatens personal	»	114,000: —	
pensionering av skogsstatens personal	»	65,000: —	
egentliga förvaltningskostnader, därav minst 150,000 kronor till avdikningar å kronans skogar i de norrländska länen och i Kopparbergs län	»	6,200,000: —	kronor 7,603,400: —.

III. Kostnader för statens jordbruksdomäner:

avlöning åt domänintendenter	kronor	35,500: —	
resekostnader vid domänförvaltningen	»	45,000: —	
övriga med förvaltningen av jordbruksdomänerna förenade kostnader	»	100,000: —	» 180,500: —
			Summa kronor 8,000,100: —.

Av de sålunda meddelade tabbläerna framgår, att för år 1915 ifrågasattes en ökning, utöver vad för innevarande år beräknats, av driftkostnaderna för statens domäner med tillsammans 1,543,100 kronor, varav komma å

I. Kostnader för domänstyrelsen:

såsom ny post: pensionering av styrelsens personal	kronor	2,000: —
å posten: anställande av extra amanuenser och biträden hos styrelsen samt renskrivning m. m.	»	6,000: —
å posten: tryckning av styrelsens årsberättelse ...	»	2,500: —

II. Kostnader för statens skogsdomäner:

å posten: skogsstatens ordinarie personal	»	25,400: —
såsom ny post: pensionering av skogsstatens personal	»	65,000: —
å posten: egentliga förvaltningskostnader	»	1,402,500: —

III. Kostnader för statens jordbruksdomäner:

å posten: övriga med förvaltningen av jordbruksdomänerna förenade kostnader	»	39,700: —
		Summa kronor 1,543,100: —

Enligt det framlagda förslaget till driftkostnader för statens domäner för nästkommande år skulle kostnaderna för *domänstyrelsen* ökas med tillhoppa 10,500 kronor, därav förslagsvis 2,000 kronor beräknats till pensionering av domänstyrelsens personal, 6,000 kronor till förhöjning av anslaget till anställande av extra amanuenser och biträden hos styrelsen och för renskrivning m. m. samt 2,500 till ökning av anslaget till tryckning av styrelsens årsberättelse.

Enär domänstyrelsen med underlydande personal numera inordnats bland statens affärsdrivande verk, synes det även utskottet lämpligt, att, såsom föreslagits, domänförvaltningens pensionskostnader övertagas till bestridande av statens domäners fond och att sålunda denna statens affärsverksamhet i förevarande hänseende likställas med de affärsrörelser, som bedrivs genom statens järnvägar, post- och telegrafverken samt statens vattenfallsverk. Mot det härför beträffande domänstyrelsens personal beräknade belopp, vilket givetvis kommer att motsvaras av minskning i det allmänna pensioneringsanslaget, varifrån domänförvaltningens pensionskostnader hittills bestritts, har utskottet icke haft något att erinra. Den begärda ökningen av anslaget till extra amanuenser och biträden hos styrelsen m. m. betingas av den vidgade omfattning, den centrala bokföringen hos ämbetsverket erhållit i och med domänfondens inrättande och styrelsens inordnande bland statens affärsdrivande verk, och har därför icke givit anledning till erinran från utskottets sida. Vad angår förhöjningen av beloppet till tryckning av styrelsens årsberättelse, utgör densamma endast en överflyttning av motsvarande belopp från avdelningen »kostnader för statens skogsdomäner» och innebär sålunda icke någon ökning i totalbeloppet av de till tryckningskostnader anslagna medel.

Beträffande därefter förslaget till *kostnader för statens skogsdomäner* har ifrågasatts inrättande av fem nya revir — därav ett i Gävleborgs län, ett i Kopparbergs län, ett omfattande delar av Kopparbergs och Västmanlands län, ett i Värmlands län och ett omfattande delar av Göteborgs och Bohus och Hallands län — samt uppförande i sammanhang därmed i den för skogsstaten gällande stat av ytterligare fem jägmästarebefattningar. Avlöningarna till de nya jägmästarebefattningarna skulle uppgå till sammanlagt 25,300 kronor. Med iakttagande av samtidigt föreslagen dels minskning i respensionarna med 100 kronor för var och en av tre jägmästare, dels ock höjning av respensionarna med 200 kronor till en överjägmästare och en jägmästare, skulle alltså förslaget föranleda en höjning av posten till skogsstatens ordinarie personal med 25,400 kronor. Genom inrättandet av de nya reviren skulle emellertid två biträdande

jägmästarebefattningar ävensom två assistenttjänster inom de av omregleringen berörda reviren med avlöning av tillhopa 12,800 kronor bliva obehöfliga, varförutom nyssnämnda nedsättning i respenningsarna till jägmästarna inom vart och ett av tre revir jämväl föranletts av förslaget om de nya jägmästartjänsterna. Inrättandet av de fem nya jägmästarebefattningarna skulle således i själva verket för statsverket medföra en årlig ökad kostnad av endast 12,200 kronor.

Av utredningen i ärendet har utskottet funnit, att den jägmästarna i de till delning nu ifrågasatta reviren åliggande arbetsbörd, i följd av den alltjämt ökade stegringen i skogshushållningens intensitet, numera är av den omfattning, att en reglering av dessa revir icke utan olägenhet för skogsvården torde kunna uppskjutas. Utskottet, som därför ansett sig böra tillstyrka inrättandet av de ifrågasatta fem nya jägmästarebefattningarna, har icke heller haft något att erinra mot den för dessa befattningar efter vanliga grunder beräknade avlöningen eller mot de föreslagna jämkningarna i respenningsarna för vissa skogstjänstemän. Vad beträffar det under anslagstiteln »kostnader för statens skogsdomäner» vidare föreslagna nya anslag å 65,000 kronor för pensionering av skogsstatens personal, har detta anslag betingats av det utav utskottet här ovan förordade förslaget om statens domäners fonds övertagande av domänförvaltningens pensionskostnader och har icke givit utskottet anledning till erinran.

I fråga om det under förevarande anslagstitel till sist upptagna anslag till egentliga förvaltningskostnader har beträffande denna anslagspost föreslagits en ökning av sammanlagt 1,402,500 kronor eller från 4,797,500 kronor till 6,200,000 kronor. Utskottet har emellertid vid granskning av utredningen rörande användningen av denna anslagspost funnit det uppenbart, att ifrågavarande anslag med alla de utgifter av olika slag, som inbegripas därunder, måste kräva en högst väsentlig ökning, allt efter som omfånget av kronoskogarna genom nya markförvärv ökas samt driften av statens skogar bliver mer och mer intensiv. På grund härav och då det av förra årets riksdag för innevarande år beräknade beloppet måst av Kungl. Maj:t vid det slutliga fastställandet ökas med nära en miljon kronor, har utskottet icke haft något att erinra mot det för nästkommande år föreslagna beloppet.

Beträffande slutligen *kostnader för statens jordbruksdomäner* har icke annan ändring föreslagits, än att anslagsposten till övriga förvaltningskostnader, innefattande utgifter för lantmåteriförrättningar, jordbruksdomänernas deltagande i vattenavledningsföretag, husröteersättningar m. m., skulle ökas från sitt nuvarande belopp, 60,300 kronor,

till 100,000 kronor. Då utgifterna för ifrågavarande ändamål redan år 1912 — det enda år för vilket dessa utgifter ännu bokförts hos domänstyrelsen — uppgått till över 100,000 kronor samt någon minskning i berörda utgifter icke torde vara att påräkna inom den närmare framtiden, har utskottet funnit den begärda ökningen väl behövlig.

Utskottet, som icke heller med anledning av propositionen i övrigt haft något att erinra, får alltså hemställa
att riksdagen må

a) i den för skogsstaten gällande stat uppföra ytterligare fem jägmästarebefattningar med de i statsrådsprotokollet över jordbruksärenden den 14 januari 1914 angivna avlöningsförmåner och i sammanhang därmed nedsätta de i samma stat uppförda respennningarna till en var av jägmästarna i norra och västra Hälsinglands revir samt nuvarande Österdalarnas, framdeles Alvdalens västra revir, nu 800 kronor, med 100 kronor eller till 700 kronor;

b) höja ej mindre de i nämnda stat uppförda respennningarna till överjägmästaren i södra distriktet, nu 800 kronor, med 200 kronor till 1,000 kronor än även tjänstgöringspennningarna till jägmästaren i Kopparbergs revir med 200 kronor eller från 2,000 kronor till 2,200 kronor;

c) besluta, att de pensioner, som med tillämpning av gällande lag angående civila tjänsteinnehavares rätt till pension efter 1912 års början beviljats eller komma att beviljas domänförvaltningens personal, skola från och med år 1915, på sätt i sistnämnda statsrådsprotokoll finnes närmare angivet, utgå från statens domäners fond;

d) med godkännande av i samma statsrådsprotokoll gjorda beräkningar, såsom driftkostnader under år 1915 för statens domäner *förslagsvis* uppföra ett belopp av 8,000,100 kronor, att utgå av domänfondens avkastning.

Statens utlåningsfonder.

Egnahemslånefonden.

Driftkostnader under år 1915 för egnahemslånefonden.

2:o) I en till riksdagen den 1 maj 1914 avlåten proposition, nr 41, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att för beredande under år 1915 av bidrag till egnahemslåneförmedlare för täckande av för dem genom lånerörelsen uppkommande kostnader och möjliga förluster med belopp, motsvarande för varje låneförmedlare en halv procent av den ej till betalning förfallna kapitalskuld, vari låneförmedlaren på grund av från egnahemslånefonden utbekomna statslån vid samma års början häftat till staten, såsom driftkostnader under nämnda år för egnahemslånefonden förslagsvis uppföra ett belopp av 190,000 kronor att utgå direkt av fondens avkastning.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet att hänvisa till förberörda statsrådsprotokoll.

Utskottet.

Då utskottet anser egnahemslåneförmedlarna böra, i likhet med vad skett alltsedan egnahemslånefonden år 1904 bildades, allt framgent beredas bidrag till bestridande av kostnaderna för lånerörelsen och betäckande av därigenom möjligen uppkommande förluster, får utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot storleken av det föreslagna beloppet, vilket beräknats efter enahanda grunder som förut, hemställa,

att riksdagen må för beredande under år 1915 av bidrag till egnahemslåneförmedlare för täckande av för dem genom lånerörelsen uppkommande kostnader och möjliga förluster med belopp, motsvarande för varje låneförmedlare en halv procent av den ej till betalning förfallna kapitalskuld, vari låneförmedlaren på grund av från egnahemslånefonden utbekomna statslån vid samma års början häftat till staten, såsom driftkostnader under nämnda år för egnahemslånefonden förslagsvis uppföra ett belopp av 190,000 kronor att utgå direkt av fondens avkastning.

Stockholm den 28 juli 1914.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.

Vid slutbehandling inom utskottet av förevarande ärende hava närvarit: herrar Persson Ericsson, Odelberg, Paulson, Pers, Lindblad, Lundell, Linders, greve Hamilton och Nilsson i Tånga, greve Wachtmeister, Ingeström, Rosén, Ekerot, Bosson och Nilsson i Linnås.
